

II. PHẨM TÙY MIÊN (ANUSAYAVAGGA)

I. KINH TÙY MIÊN THỨ NHẤT (*Paṭhamānusayasutta*)¹⁷ (A. IV. 9)

11. Nay các Tỷ-kheo, có bảy tùy miên. Thế nào là bảy? Dục tham tùy miên, sân tùy miên, kiến tùy miên, nghi tùy miên, mạn tùy miên, hữu tham tùy miên, vô minh tùy miên.

Này các Tỷ-kheo, có bảy tùy miên này.

II. KINH TÙY MIÊN THỨ HAI (*Dutiyaanusayasutta*) (A. IV. 9)

12. Nay các Tỷ-kheo, do đoạn tận, do cắt đứt bảy tùy miên này, Phạm hạnh được sống. Thế nào là bảy? Do đoạn tận, do cắt đứt dục tham tùy miên, Phạm hạnh được sống... sân tùy miên... kiến tùy miên... nghi tùy miên... mạn tùy miên... hữu tham tùy miên... do đoạn tận, do cắt đứt vô minh tùy miên, Phạm hạnh được sống.

Này các Tỷ-kheo, do đoạn tận, do cắt đứt bảy tùy miên này, Phạm hạnh được sống. Nay các Tỷ-kheo, khi nào Tỷ-kheo đoạn tận dục tham tùy miên... vô minh tùy miên, cắt đứt tận gốc rễ, làm cho như thân cây Sāla, làm cho không thể tái sanh, làm cho không thể sanh khởi trong tương lai, này các Tỷ-kheo, đây gọi là Tỷ-kheo đã chặt đứt khát ái, đã giải tỏa tùy miên, chơn chánh hiện quán kiêu mạn, đã đoạn tận khổ đau.

III. KINH GIA ĐÌNH (*Kulasutta*) (A. IV. 10)

13. Nay các Tỷ-kheo, gia đình nào thành tựu bảy chi phần này, nếu chưa đến thăm thời không xứng đáng để đi đến; nếu đã đến thăm thời không xứng đáng để ngồi xuống. Thế nào là bảy? Không vui vẻ đứng dậy; không vui vẻ chào đón; không vui vẻ mời ngồi; có chỗ ngồi đem giấu đi; từ đồ nhiều, họ cho ít; từ đồ thù thắng, họ cho đồ thô xấu; họ cho không có kính trọng, không có kính lễ.

Này các Tỷ-kheo, gia đình nào thành tựu bảy chi phần này, nếu chưa đến thăm thời không xứng đáng để đi đến; nếu đã đến thăm thời không xứng đáng để ngồi xuống.

Này các Tỷ-kheo, gia đình nào thành tựu bảy chi phần này, nếu chưa đến thăm thời xứng đáng để đi đến; nếu đã đến thăm thời xứng đáng để ngồi xuống. Thế nào là bảy? Vui vẻ đứng dậy; vui vẻ chào đón; vui vẻ mời ngồi; không đem

¹⁷ Kinh này và kinh kế tiếp, tham chiếu: *Tăng. 增* (T.02. 0125.40.3. 0738c20).

giấu chỗ ngồi; từ đồ nhiều, họ cho nhiều; từ đồ thù thắng, họ cho đồ thù thắng; họ cho có kính trọng, có kính lễ.

Này các Tỷ-kheo, gia đình nào thành tựu bảy chi phần này, nếu chưa đến thăm thời xứng đáng để đi đến; nếu đã đến thăm thời xứng đáng để ngồi xuống.

IV. KINH CÁC HẠNG NGƯỜI (*Puggalasutta*)¹⁸ (A. IV. 10)

14. Này các Tỷ-kheo, có bảy hạng người đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời. Thế nào là bảy? Câu phân giải thoát, Tuệ giải thoát, Thân chứng, Kiến chí, Tín giải thoát, Tùy pháp hành, Tùy tín hành.

Bảy hạng người này, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời.

V. KINH VÍ DỤ VỚI NƯỚC (*Udakūpamāsutta*)¹⁹ (A. IV. 11)

15. Này các Tỷ-kheo, có bảy hạng người được ví dụ với nước, có mặt hiện hữu ở đời. Thế nào là bảy?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người lặn một lần rồi chìm luôn.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sau khi nổi lên lại chìm xuống.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sau khi nổi lên được đứng lại.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sau khi nổi lên lại nhìn và thấy.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sau khi nổi lên lại bơi tới.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sau khi nổi lên đạt được chỗ có chân đứng.

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sau khi nổi lên, bơi qua đến bờ bên kia, lên đứng trên đất liền, là một vị Bà-la-môn.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hạng người lặn một lần rồi chìm luôn?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người hoàn toàn thành tựu với các pháp đen, bất thiện. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là hạng người lặn một lần rồi chìm luôn.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hạng người sau khi nổi lên lại chìm xuống?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người nổi lên và suy nghĩ:

“Lành thay! Lòng tin trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng xấu hổ trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng sợ hãi tội lỗi trong các thiện pháp.

Lành thay! Sự tinh tấn trong các thiện pháp.

¹⁸ Xem *Pug.* VII. 2.

¹⁹ Tham chiếu: *Tăng. 增* (T.02. 0125.39.3. 0729c24); *Thủy dụ kinh* 水喻經 (T.01. 0026.4. 0424a13); *Hàm thủy dụ kinh* 鹹水喻經 (T.01. 0029. 0811a01).

Lành thay! Trí tuệ trong các thiện pháp.”

Lòng tin ấy của vị ấy không an trú, không tăng trưởng, bị giảm thiểu. Lòng xấu hổ đó của vị ấy không an trú, không tăng trưởng, bị giảm thiểu. Lòng sợ hãi tội lỗi đó của vị ấy không an trú, không tăng trưởng, bị giảm thiểu. Sự tinh tấn đó của vị ấy không an trú, không tăng trưởng, bị giảm thiểu. Trí tuệ đó của vị ấy không an trú, không tăng trưởng, bị giảm thiểu. Như vậy, này các Tỷ-kheo là hạng người sau khi nổi lên lại chìm xuống.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hạng người sau khi nổi lên được đứng lại?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người nổi lên và suy nghĩ như sau:

“Lành thay! Lòng tin trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng hổ thẹn trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng sợ hãi tội lỗi trong các thiện pháp.

Lành thay! Sự tinh tấn trong các thiện pháp.

Lành thay! Trí tuệ trong các thiện pháp.”

Lòng tin đó của vị ấy không giảm thiểu, không tăng trưởng, được đứng lại. Lòng hổ thẹn đó của vị ấy không giảm thiểu, không tăng trưởng, được đứng lại. Lòng sợ hãi tội lỗi đó của vị ấy không giảm thiểu, không tăng trưởng, được đứng lại. Sự tinh tấn đó của vị ấy không giảm thiểu, không tăng trưởng, được đứng lại. Trí tuệ đó của vị ấy không giảm thiểu, không tăng trưởng, được đứng lại. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là hạng người sau khi nổi lên được đứng lại.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hạng người sau khi nổi lên lại nhìn và thấy?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người nổi lên và suy nghĩ:

“Lành thay! Lòng tin trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng hổ thẹn trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng sợ hãi tội lỗi trong các thiện pháp.

Lành thay! Sự tinh tấn trong các thiện pháp.

Lành thay! Trí tuệ trong các thiện pháp.”

Vị ấy, sau khi đoạn diệt ba kiết sử, là bậc Dự Lưu, không còn bị đọa lạc, quyết chắc chứng ngộ Bồ-đề.²⁰ Như vậy, này các Tỷ-kheo, là hạng người sau khi nổi lên, lại nhìn và thấy.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hạng người sau khi nổi lên lại bơi tới?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người nổi lên và suy nghĩ:

“Lành thay! Lòng tin trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng hổ thẹn trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng sợ hãi tội lỗi trong các thiện pháp.

Lành thay! Sự tinh tấn trong các thiện pháp.

²⁰ Xem A. I. 232; D. I. 156; M. III. 81; S. V. 193.

Lành thay! Trí tuệ trong các thiện pháp.”

Vị ấy, sau khi đoạn diệt ba kiết sử, sau khi làm muối lược tham sân si, là bậc Nhất Lai, còn trở lui đời này một lần nữa rồi đoạn tận khổ đau.²¹ Như vậy, này các Tỷ-kheo, là hạng người sau khi nổi lên lại bơi tới.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hạng người sau khi nổi lên lại đạt được chân đứng?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sau khi nổi lên và suy nghĩ:

“Lành thay! Lòng tin trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng xấu hổ trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng sợ hãi tội lỗi trong các thiện pháp.

Lành thay! Sự tinh tấn trong các thiện pháp.

Lành thay! Trí tuệ trong các thiện pháp.”

Vị ấy, sau khi đoạn diệt năm hạ phần kiết sử,²² được hóa sanh, tại đây nhập Niết-bàn, không trở lui cõi đời này nữa. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là hạng người sau khi nổi lên đạt được chỗ có chân đứng.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là hạng người sau khi nổi lên, bơi qua đến bờ bên kia, lên đứng trên đất liền, là một vị Bà-la-môn?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người nổi lên và suy nghĩ:

“Lành thay! Lòng tin trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng xấu hổ trong các thiện pháp.

Lành thay! Lòng sợ hãi tội lỗi trong các thiện pháp.

Lành thay! Sự tinh tấn trong các thiện pháp.

Lành thay! Trí tuệ trong các thiện pháp.”

Vị ấy, sau khi đoạn diệt các lậu hoặc, ngay trong hiện tại, tự mình với thắng trí chứng ngộ, chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là hạng người sau khi nổi lên, bơi qua đến bờ bên kia, lên đứng trên đất liền, là một vị Bà-la-môn.

Này các Tỷ-kheo, đây là bảy hạng người được ví dụ với nước, có mặt hiện hữu ở đời.

VI. KINH QUÁN VÔ THƯỜNG (*Aniccānupassīutta*)²³ (A. IV. 13)

16. Có bảy hạng người, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời. Thế nào là bảy?

Ở đây, có hạng người sống tùy quán vô thường trong tất cả hành, tướng vô

²¹ Xem A. II. 89; D. II. 200; M. I. 34.

²² Xem A. V. 17; M. I. 432.

²³ Bản tiếng Anh của PTS: *Not Always*, nghĩa là *Không thường xuyên*.

thường, cảm thọ vô thường trong tất cả thời, liên tục, không có gián đoạn, với tâm thăng giải, với tuệ thể nhập. Vị ấy, với sự đoạn diệt các lậu hoặc... sau khi chứng ngộ, chứng đạt và an trú. Đây các Tỷ-kheo, đây là hạng người thứ nhất đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, ở đây, có hạng người sống tùy quán vô thường... với tuệ thể nhập. Với vị ấy, sự chấm dứt các lậu hoặc và sự chấm dứt sinh mạng xảy đến một lần, không trước không sau. Đây là hạng người thứ hai, này các Tỷ-kheo... vô thượng phước điền ở đời.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, ở đây, có hạng người sống tùy quán vô thường... với tuệ thể nhập. Vị ấy, sau khi đoạn diệt năm hạ phân kiết sử, chứng được Trung gian Bát-niết-bàn (*Antarāparinibbāyī*)... chứng được Tôn hạp Bát-niết-bàn (*Upahaccaparinibbāyī*)... chứng được Vô hành Bát-niết-bàn (*Asaṅkhāraparinibbāyī*)... chứng được Hữu hành Bát-niết-bàn (*Sasaṅkhāraparinibbāyī*)²⁴... chứng được Thượng lưu đạt được Sắc Cứu Cánh (*Akaniṭṭha*) thiên. Đây là hạng người thứ bảy, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời.

Bảy hạng người này, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời.

VII. KINH QUÁN KHỔ (*Dukkhanupassīutta*)²⁵ (A. IV. 14)

17. Có bảy hạng người, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời. Thế nào là bảy? Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sống tùy quán khổ trong tất cả các hành...

VIII. KINH QUÁN VÔ NGÃ (*Anattānupassīutta*) (A. IV. 14)

18. Có bảy hạng người, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời. Thế nào là bảy? Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sống tùy quán vô ngã trong tất cả các pháp...

IX. KINH NIẾT-BÀN (*Nibbānasutta*) (A. IV. 14)

19. Có bảy hạng người, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời. Thế nào là bảy? Ở đây, này các Tỷ-kheo, có hạng người sống tùy quán lạc trong Niết-bàn, tướng lạc, cảm thọ lạc trong tất cả thời, liên tục, không có gián

²⁴ Đây là các vị Bất Lai: ... *antarāparinibbāyī hoti...pe... upahaccaparinibbāyī hoti...pe... asaṅkhāraparinibbāyī hoti...pe... sasaṅkhāraparinibbāyī hoti...pe...* Xem A. IV. 68; KS. V. 57; DB. III. 227.

²⁵ Bản tiếng Anh của PTS viết 3 kinh (từ 17-19) chung một nhóm với tên: *Ill, No Self, the Cool*, nghĩa là *Khổ, Vô ngã, Tịch tịnh*.

đoạn, với tâm thắng giải, với tuệ thể nhập. Vị ấy với sự đoạn diệt các lậu hoặc... sau khi chứng ngộ, chứng đạt và an trú. Đây là hạng người thứ nhất đáng được cung kính... là vô thượng phước điền ở đời.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, ở đây, có hạng người sống tùy quán lạc trong Niết-bàn, tưởng lạc, cảm thọ lạc trong tất cả thời, liên tục, không có gián đoạn, với tâm thắng giải, với tuệ thể nhập. Với vị ấy, sự chấm dứt các lậu hoặc và sự chấm dứt sinh mạng xảy đến một lần, không trước không sau. Đây là hạng người thứ hai đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, ở đây, có hạng người sống quán lạc trong Niết-bàn, tưởng lạc, cảm thọ lạc trong tất cả thời, liên tục, không có gián đoạn, với tâm thắng giải, với tuệ thể nhập. Vị ấy đoạn diệt năm hạ phần kiết sử, chứng được Trung gian Bát-niết-bàn... chứng được Tồn hại Bát-niết-bàn... chứng được Vô hành Bát-niết-bàn... chứng được Hữu hành Bát-niết-bàn... chứng được Thượng lưu đạt được Sắc Cứu Cánh thiên. Đây là hạng người thứ bảy, này các Tỷ-kheo, đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời.

Này các Tỷ-kheo, đây là bảy hạng người ở đời đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chấp tay, là vô thượng phước điền ở đời.

X. KINH BẢY ĐIỀU TÁN THÁN (*Niddasavatthusutta*) (A. IV. 15)

20. Này các Tỷ-kheo, có bảy sự thù diệu này. Thế nào là bảy?

Ở đây, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo tha thiết hành trì học pháp và trong tương lai khát vọng hành trì học pháp; tha thiết quán pháp và trong tương lai khát vọng quán pháp; tha thiết nhiếp phục lòng dục và trong tương lai khát vọng nhiếp phục lòng dục; tha thiết thiên tịnh và trong tương lai khát vọng thiên tịnh; tha thiết tinh cần tinh tấn và trong tương lai khát vọng tinh cần tinh tấn; tha thiết niệm tuệ và trong tương lai khát vọng niệm tuệ; tha thiết thể nhập tri kiến và trong tương lai khát vọng thể nhập tri kiến.

Này các Tỷ-kheo, đây là bảy căn bản để được tán thán.²⁶

²⁶ Xem A. IV. 34; D. III. 252.